

pa je postajalo vedno hujše. Kedar so Jih č. g. dekan Jareninski ali pa drugi duhovniki obiskali, so jim rekli: meni veljajo besede sv. pisma: „vredi svojo hišo in pripravi se na pot.“ Marsi-
kteri zmed naših farmanov bode se še spomnil besed, ktere so na novega leta dan na prižnici ivgovorili, namreč: „da bi jaz vedel povedati in z prstom pokazati na tistega, kteri zmed nas se bode drugo leto na dnešnji den v večnosti znašel, ta bi vendar blede lice dobil; morebiti pa bodem jaz prvi.“ Bili so prijazni, gostoljubni, odkritosrčni in dobri gospod, pa tudi ostri, ako je bilo treba, zares blaga duša, pravi biser duhovnikov Lavantinske škofije. Pogreb bil je sijaju. Prišlo je brez števila ljudstva iz domače in sosednih far k pogrebu. Prišlo je tudi rajnemu gospodu zadnjo čast skazat 32 duhovnikov. Kondukt vodili so č. g. J. Čuček, dek. Jareninski, genljivo nagrobnico govorili pa so č. g. F. Šrol župnik Svičinski. Naj nam nepozabljivi gospod župnik po Jihovem trudapolnem delu sladko in mirno počivajo. Njih spomin naj živi ne samo pri št. Iljčanih, temuč po celi Lavantinski škofiji, duša pa naj nebeško veselje vživa. Bodi njim zemljica lahka.

Franc Freiham.

Iz Haloz. (Toča.) Nedeljo, 14. jul, zadela je faro sv. Barbare velika nesreča. Ob $\frac{3}{4}$ 3 se zatemni, krščanski nauk v cerkvi takoj sklene, da bi se litanije opravile za odvritev hude ure. Gosti dež se vlije. Orglavec si mora svečo prižgati za blagoslovnico. Orgle vtihnejo, lepo petje preneha ali med blagoslavljanjem se vzdigne glasen joč po cerkvi, gosta toča je bila po oknih, pa tudi po polju ino goricah. Oj, prežalosten prizor! Otročiči si z nežnimi rokicami lica solzna zakrivajo, ker čutijo, da prihaja zopet eno leto gladovanja. Starši milo jočejo, ker jihov up je pokončan. Vse se je prelepo kazalo v rajski obilnosti, pa nesrečna uima je pokončala gorice po: Gruškovcu, Paradižih obeh, sv. Elizabeti, Pohorju, Slatini, Okiču; tudi na Horvaškem fari: Višnico, Cvetlin je pre hudo potolkla. Kjer se je razlegala kletva razsajanje, in ponočno tuljenje, ondi je zdaj joč, žalost in joč, da vsak lahko spozna očitno šibo božjo! Nedolžni trpijo z krivičnimi vred. Krčmarju K. je velika povodenj odnesla svinjak s prasetom vred. Dve babeli morali ste iz kočee zbežati zavoljo velike vode. Dnes 15. julija je zopet veliki dež in grom pa toče viditi ni. Kuruza je razcepana, pšenica je snetljiva in zarjaveta; rž je slaba in scimljena; krompir potolčen, fažol pobit; jabelka so še vendar ostala. Bog nas obiskuje, oklenimo se ga, naj nam zopet pokaže prijazno lice svoje!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Najvažniša novica je bližnji vhod avstrijskih vojakov v Bosno in Heregovino. Hrvatska in dalmatinska mesta bodo deu

vhoda svečano obhajala. Regimenti in bataljoni hitijo od vseh strani proti turški meji, eni nad Osek v Samac, Brod in Gradiško, drugi nad Sisek. Pravijo, da 20. ali 21. mahnejo naši čez Savo. Glavni poveljnik baron Josip Filipovič je Prago zapustil in došel k cesarju na Dunaj, od koder se poda vsaki čas v Brod, kder ga pričakuje generalni štab. Temu načelniki so obrist Pop, obrist-lajtnant Fabini in major Dobleviski; naš regiment Hartung je iz Maribora odrinil v pondeljek zvečer, kranjski baron Kuhn pa v Sisek. — Največ vojakov je sklicanih iz Ogerske, Hrvatske, Dalmacije, Primorja, Kranjske, Koroške in Štajerske, druge dežele so malo zadete. Ker so večidel sami rezervisti med poklicanimi, je to za zapuščene žene in otroke pogosto velika stiska. Zato se snujejo po mnogih mestih društva in odbori, ki bodo milodarov pobirali v podporo zaostalim revam. Toliko poročamo svojim bralcem, ker smo to vse že v drugih novinah brali, da bodo zvedeli kam so jihovi ljudje odšli. Več poročati ne vemo pa bi tudi ne smeli. Kar pa vladini listi n. pr. „Presse“ objavi, to tudi „Slov. Gosp.“ ne more biti zabranjeno. Zato bodemo ravno iz „Presse“ natančnije v predalu „Za poduk in kratek čas“ popisali vojne oddelke, kateri pojdejo v Bosno. Bog jim daj vsem srečno zopet nazaj priti. Do krvave resnice v Bosni ne bo prišlo, če se uresniči novica, ki pravi, da se Turki ne bode ustavljali, ker je baje Andrassy dognal zvezo Avstrije z Turčijo po zgledu Angležev! — Škof Strosmajer bil je na poti v Slatino spoznan od hrvatskega regimenta, ki se je skoz Zidani most peljal v Sisek, ter ga je častno pozdravil z živio klici in muziko. — Svitli cesar so po toči okoli Lipnice poškodovanim darovali 3000 fl. — Perzijski šah se je odpeljal na Rusko. — Volitve za deželne zборе bodo prve dni septembra. — Usmiljeni bratje so osnovali za avstrijske dežele posebno pokrajino; prvi provincijal te pokrajine, č. g. Gasser, pride iz Brescije v Gradeč. — Celovske gimnazije dijaki slabo slujejo, nedavno je eden profesorju z revolverjem žugal, eden pa, ki je pijan domov prišel, lastnega očeta grdo zasramoval, mnogi krađejo, to pa sinovi boljših starišev. Kaj bo iz take mladine? Vere manjka, krščansko verske odgoje! Ko bi to vendar hotli pomisliti, kateri so odgovorni! — Primorski Slovenci snujejo društvo „Edinost“ v obrambo slovenske narodnosti zoper polahonenje in ponemčevanje. Bog jim daj potrebne vstrajnosti, sreče in blagoslova! — Dalmatinci vedno bolj tožijo, da se jim krhajo narodne pravice, nemški in laški jezik sili v šole in uradnije. — Magjarski minister Tisza se je zagovarjal pred svojimi volilci v Debreczinu. Čudno se pa ljudem zdi, kako je ta magjar skrbno povdarjal, da ni sovražnik Slovanom. No, prijatelj še pa menje, treba je le pokazati na Srba dr. Miletiča, katerega je dal obsoditi in zapreti itd. Nam se zdi, da je magjara pred Slovani nekoliko strah. Volilna borba je pa že tolika, da so se v Gyöngyösu pretepali,

62 ljudi je ranjenih. Hrvatski sabor je bil sklenjen in razpuščen. Pri sklepu se je bralo cesarjevo pismo, ki govori o „ljubljenih kraljestvih: hrvatskem, slavonskem in dalmatinskem“. Razni listi pravijo, da je to pomenljivo za bližnjo prihodnost teh dežel, ki bodo z Bosno in Hercegovino združene v eno veliko kraljestvo pod svitlim cesarjem in kraljem Francem-Jožefom I.

Vnanje države. Kongres ali shod evropskih ministrov v Borolinu je bil sklenjen 13. jul. Glavni namen je dosegnil. Zabranil je boj med Rusijo in Angleži, tudi je turško prašanje vsaj deloma rešil na korist tlačnim kristijanom; vendar turškim homatijam konca ni storil, stalnega miru ni pripravil. Prav zadovoljen, razun Angležev, nihče ni. Avstrija se boji zavrtnih nasledkov, če zasede Bosnijo in Hercegovino, Rusi se srdijo, da so pri tolikih žrtvah malo pridobili, Bolgari niso vsi turškega jarma rešeni, Srbi še bolj pa hrabri Črnogorci so več pričakovali, in Grki so popolnem na cedilu ostali. Turka jezi propad njegovega gospodstva. Angležem pa vsi, posebno Francozi in Italijani, zavidajo, da je zvezo sklenil z Turkom, vzel Ciper in si prilastuje vrhovno oblast čez celo Turčijo v Aziji. Zato se močno vse boji nove vojske, vsaj dolgega miru si nihče ne obeta. — Klamfarski delavec Hödel, ki je nemškega cesarja z revolverjem napal, je obsojen na smrt. — Italijani orožajo vojne ladije na otoku Garda, tudi delajo novih šanc okoli Verone in Peschiere; po celi Italiji vse vre zoper Avstrijo. — Francozi imajo v Velikem morju otok Novo-Kaledonijo, kamor med tamošnje divjake odpošiljajo svoje obsojene hudodelnike; sedaj so se tlačeni prebivalci spuntali in pobili 120 belih ljudi, možkih in žensk. Papež Leon XIII. se veseli, da zasede Avstrija njej sosedne turške dežele in so namenjeni poslati več mešnikov, redovnikov in škofov, da skrbijo za verske potrebe.

Turške homatije. V pondeljek bodo Turki zapustili Šumlo in Varno, Rusi se pa bodo od Carigrada pomikali, če bode turški sultan mož beseda ostal in vse storil, kar mu je berolinski kongres naložil. Turški paša v Banjiluki je baje razglasil, naj Bosnjaki prijazno sprejmejo Avstrijance. Zoper Grke pa bočejo Turki ostro postopati in jim niti pedenji zemlje odstopiti; Angležem so pa dovolili železnico staviti od Merzina, nasproti otoku Cipru blizu Tarza, rojstnega mesta sv. Paula, nad Diarbekir v Erzerum. V Kandiji traja boj med Turki in Grki nepretrgano naprej. Črnogorci dobijo namesto 200 □ milj samo 80 □ milj turške zemlje, kar jih močno srdi; Antihar jim pa ostane. Srbi so še precej zadovoljni, Rumuni zgubijo Besarabijo pa pridobijo Dobrudžo. Rusov ostane 50000 v Bolgarije še 1 leto; med tem bo izvoljen novi bolgarski knez. Vendar bolj, kakor to, zanima svet: prvič kaj bodo Rusi počeli zoper Angleže, ki so sultana tako zvito v svoj žep vteknili, in kaj se

bo zgodilo, kedar bo avstrijska vojska začela marširati v Bosno in Hercegovino? Mnogi trdijo, da bo Italija sprožila vojsko!

Za poduk in kratek čas.

Otok Ciper ali Kiper.

Prav je zadnji „Slov. Gosp.“ rekel, da so zviti Angleži ugrabili mastno pečenko v še vedno bogati in veliki kuhnji turškega sultana, ko so iz njega zbagljali veliki in rodovitni otok Ciper ali Kiper. Zraven Sicilije in Kandije slovi ta otok najbolj in že od starodavnih časov med vsemi, ki se v Srednjezemeljskem morju nabajajo. To je bil tudi vzrok, da so se ga razni narodi skušali polastiti. Kakih 2000 let pred Kristusom so pogumni Feničanje prvič prijadrali, se na njem naselili in ga obljudili. Krasna mesta, lepi trgi, vesele vesnice, rodne njive, prijazni vinogradi, bujni vrti, bogati rudniki, so v teku nekaterih stoletij nastali. Otok je kmalu zarad svoje lepote, bogastva, krasnih možkih in žensk, potem zavolj svojih prijaznih gajev, gostih šum, tako močno začel sloveti, da so paganski ljudje daleč na okrog mislili, da so se sami nebeški bogovi tje podali, ondi naselili, da bi tam prebivali v veličastnih tempeljnih, kojih so jim pozidali, po mestih, po gorah, ob vedno šumečem morju ali po tihih bladnih gajih ali na strmih višinah. Ovi sloves je pa kmalu privabil grabljivih sosedov in sovražnikov. Prvi so čez morje pritisnili Egipčani, za njimi Perzijanci, potem greškomakedonski kralj Aleksander Veliki in naposled Rimljani. Za cesarja Gaja Kaligule sta na paganski otok stopila sv. Pavel in Barnaba, apostola Gospodova I. 43. po Jezusovem rojstvu. Seme božje besede je palo na rodovito zemljo. Mnogo paganov, med njimi sam rimski poglavar otoka, namreč prokonzul Sergij Pavel, se je pokristijanilo. Polagama je novo krščanstvo popolnem spodrinilo staro paganstvo. Tempeljne krivih bogov so podrli ali v krščanske cerkve spremenili. Izmed svetih mož otoka Ciperskega slovi posebno sv. Spiridion in sv. Epifanij. Dolgo let je otok užival mir pod binzantinskimi ali carigraškimi cesarji, dokler jim ga niso začeli kaliti mohamedanski Arabi, ki so se polastili svetih dežel in Jeruzalema ter kakor strahovita povodenj razlili po Aziji in Afriki, celó južnej Evropi žugali. Proti novim sovražnikom so se vzdignili za Kristusa in svete dežele vneti evropski narodi. Nastale so križarske vojske. Na tisoče hrabrih vojščakov z pogumnimi kralji je vrelo v jutrove dežele blizu 200 let. Svetih krajev sicer niso mogli za vselej oteti, vendar prvo silo mohamedanskemu navalu so precej ukrotili. Med križarji bil je tudi angleški kralj Ribard, zarad svoje hrabrosti imenovan: lavosrčnik. Ta se je l. 1191. polastil celega otoka Ciperskega in